

Voedsel en economie centraal tijdens World Water Week in Stockholm

De World Water Week in Stockholm, die plaatsvond in de laatste week van augustus, trok dit jaar opvallend veel deelnemers uit Nederland. Na de Verenigde Staten, Zweden (het gastland) en Duitsland was Nederland met bijna 100 personen vertegenwoordigd, ook vanuit het bedrijfsleven. Twee jaar geleden werd hier en daar nog geroepen dat bijeenkomsten als de World Water Week geen Nederlands belang dienen. De grote Nederlandse belangstelling nu geeft aan dat velen, vaak op heel diverse onderwerpen werkzaam, deelname aan de World Water Week de moeite waard vinden. Er werd deelgenomen aan thematisch wetenschappelijke workshops, aan beleidsgerichte bijeenkomsten en er was volop gelegenheid om met tientallen internationale collega's te kunnen overleggen over gezamenlijke activiteiten. Te zien was dat Duitsland succesvol grote internationale programma's en organisaties naar zich toetroekt en dat Zweden veel aandacht besteedt aan de strategische kennisinfrastructuur, die kwalitatief hoogwaardige banden met VN-organisaties, mondiale invloed op hoog niveau en een interessant plaatje voor het bedrijfsleven oplevert.

Eén van de interessante en druk bezochte bijeenkomsten was die waar het VN-jaar voor Watersamenwerking (2013) werd aangekondigd en waar de uitgenodigde vertegenwoordiger van de Nederlands overheid (Niels Vlaanderen van het ministerie van Infrastructuur en Milieu) samen met UNESCO de bokaal van de FAO overnam voor de organisatie van Wereldwaterdag volgend jaar in Nederland. De grote Nederlandse belangstelling dit jaar bleek ook tijdens een drukbezochte receptie die door een aantal Nederlandse partijen in de ambassade was georganiseerd.

De invloed van Nederlands onderzoek op het gebied van water bleek ook uit een rapport ('The Water and Food Nexus: Trends and Development of the Research Landscape') dat door SIWI en Elsevier tijdens de World Water Week is uitgebracht: Nederlandse artikelen op het gebied van water worden mondiaal het meest geciteerd (direct gevolgd door Zwitserland), met de TU Delft en Wageningen Universiteit als de universiteiten die met een vierde en zevende plaats in de top-10 van de wereld staan wat betreft

Pasquale Steduto, plaatsvervangend directeur Land en Water bij de FAO, overhandigt de UN-Waterbokaal aan Gretchen Kalonji van UNESCO en Niels Vlaanderen van het Nederlandse ministerie van Infrastructuur en Milieu (foto: Michael van der Valk).

invloed. Volgens het rapport wordt de laatste jaren steeds meer onderzoek naar watergebruik verricht. Dat is van groot belang, omdat de wereld in 2050 naar verwachting drie miljard mensen extra moet voeden zonder extra landbouwgrond of nieuwe

waterbronnen. Droogte wordt genoemd als de belangrijkste bedreiging voor voedselproductie in dichtbevolkte ontwikkelingslanden.

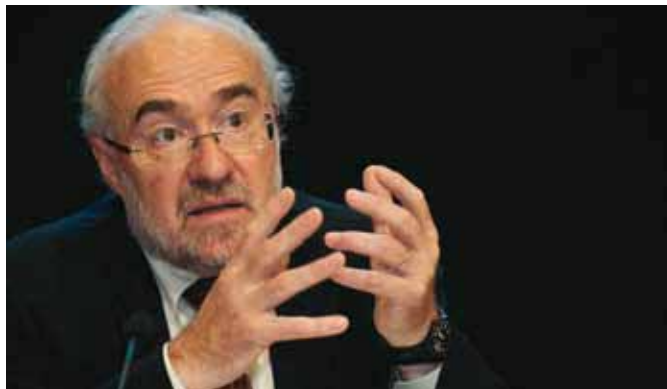
Competitie om water

Binnen het thema van de World Water Week, 'Water and Food Security', bracht het Stockholm International Water Institute (SIWI) een rapport uit met de pakkende titel 'Feeding a thirsty world: Challenges and opportunities for a water and food secure world'. Deskundigen van SIWI, IWMI en de FAO beschrijven hierin hoe de huidige trend van voedselproductie kan leiden tot toenemende voedseltekorten en grote competitie om water, op vele plekken ter wereld - een bekend verhaal voor wie het mondiale waternieuws een beetje volgt. Gedurende de week vonden vele sessies plaats over het onderwerp, inclusief de water-energie-nexus, een hip onderwerp momenteel. Zo hield een Duits-Zweedse sessie zich uitgebreid bezig met efficiënter watergebruik teneinde de voedselzekerheid te verbeteren.

Prijzen

De Stockholm Junior Water Prize werd gewonnen door drie jonge studenten uit Singapore voor hun onderzoek hoe klei kan worden gebruikt om verontreinigingen, in het bijzonder zeepachtige stoffen zoals die in schoonmaakartikelen en cosmetica worden gevonden, uit afvalwater te verwijderen.

De Stockholm Industry Water Award ging naar PepsiCo voor hun inzet voor hogere water-efficiëntie, die in het jaar 2011 een besparing van bijna 16 miljoen kubieke meter water opleverde. Zoals directeur Waterprojecten van de World Business Council for Sustainable Development, Joppe Cramwinckel, zei: "PepsiCo heeft een hoge standaard voor de eigen productlijn opgesteld en aangetoond dat verantwoordelijk watergebruik ook zakelijk zinvol is." Het International Water Management Institute (IWMI) ontving uit handen van de Zweedse koning Carl XVI Gustaf de 2012 Stockholm Water Prize voor baanbrekend onderzoek om waterbeheer in de landbouw te verbeteren, met veel aandacht voor voedselzekerheid, een gezond milieu en armoedebestrijding in ontwikkelingslanden. De prijs bestaat uit een geldbedrag van 150.000 Amerikaanse dollar en een kristallen sculptuur.

Michel Jarraud, secretaris-generaal van de WMO, benadrukte het belang van goede gegevens voor waterbeheer.

Alice Aureli, hoofd Grondwater bij UNESCO, lichtte toe dat grondwater essentieel is voor zowel klimaatadaptatie als voedselzekerheid.

Wat is er nodig om voedselproductie-systemen te verbeteren van uitgebreide oppervlakte-irrigatie naar meer intelligente en meer duurzame systemen? Wat is, behalve water, nog meer nodig om om te kunnen gaan met klimaatverandering binnen de landbouw- en watersector in droge gebieden? Dit waren vragen die de hele week weer naar boven kwamen, zowel bij de voedselsessies als bij sessies over klimaatadaptatie, een onderwerp dat zeer actueel blijft en reeds jaren geleden vanuit het uiterst effectieve samenwerkingsprogramma CPWC is geagendeerd, en door de World Water Week is omarmd.

WaterAid, onder meer in Zweden extra actief nu de voormalige directeur van de World Water Week daar de leiding heeft, wist te melden dat de huidige jaarlijkse bijdrage per persoon voor de levering van water en sanitatie voor Afrika bezuiden de Sahara ongeveer gelijk zijn aan die voor een kop koffie (2,39 dollar per jaar). Het is moeilijk om te geloven dat dit enige impact zal hebben. Interessant is ook een nieuw rapport van de World Bank dat oproept tot betere internationale samenwerking in internationale stroomgebieden; dit vanuit het perspectief van toenemende gevoeligheden van de prijzen van voedsel en energievoorziening wereldwijd. Terwijl de vraag naar water mondiaal toeneemt, wordt het watergebruik gemaximaliseerd voor vaak met elkaar botsende gebruikers: voedsel, energie, toerisme, natuur, industrie, huishoudens, etc. Samenwerking op het gebied van water levert veel economische voordelen op, weet de World Bank uit eigen ervaring.

Malin Falkenmark van het organiserende Stockholm International Water Institute (SIWI).

Toekomst

Zoals ieder jaar was de World Water Week in Stockholm hét mondiale waternetwerk-evenement, al waren er dit keer minder deelnemers uit Azië en Zuid-Amerika. Afrika blijft evenwel een belangrijk continent voor de waterontwikkelingsactiviteiten.

De World Water Week sloot af met een visie van jonge waterdeskundigen op de prioriteiten voor nu, teneinde in 2050 water- en voedselzekerheid te kunnen garanderen. De visie is in belangrijke mate tot stand gekomen via sociale media en is samengevoegd met de conclusies uit meer dan 100 sessies. Wie geïnteresseerd is kan het nalezen op www.worldwaterweek.org.

In haar eindconclusies benadrukte professor Malin Falkenmark van het Stockholm International Water Institute (SIWI) niet alleen de aspecten die van belang zijn voor de water- en voedselgemeenschap (klimaat, nutriënten, irrigatie), maar ook hoe externe factoren hierop ingrijpen. Ze ging in op *governance* vanuit het perspectief van gezonde ecosystemen en mondiale voedselzekerheid. Overexploitatie van aquifers bijvoorbeeld is mede het gevolg van irrigatie voor grote hoeveelheden voedsel dat wordt weggegooid. Ze sloot af met de boodschap dat de term 'groene productie' nader dient te worden gedefinieerd: gaat het om *rainfed* landbouw, om productie van wetlands of om een economische theorie? Wellicht zelfs om een combinatie van deze en andere termen. Falkenmark liet doorsche-

Gedurende de week vierde het International Water Resource Economics Consortium het eenjarige jubileum met een tweedaagse conferentie.

Het Global Water Partnership benoemde een nieuwe voorzitter: Ursula Schaefer-Preuss, effectief vanaf begin 2013. Haar vorige functie was vice-voorzitter voor Kennismanagement en Duurzame Ontwikkeling bij de Asian Development Bank in Manila.

meren dat ze de voorkeur gaf aan terminologie die iets uitlegt in plaats van politieke uitdrukkingen.

Economie

Dwars door alle thema's van water, voedsel, klimaat en sanitatie heen was dit jaar een economisch dwarsverband bespeurbaar. Dit is er mogelijk altijd al geweest maar werd dit keer meer benadrukt dan voorheen. De waterkringloop gaat door maar zonder economische en financiële impulsen is de invloed hierop gering, in het bijzonder wanneer het gaat om het bijdragen aan verandering in de invloed van mensen op de waterkringloop. Meer aandacht voor de financiële en marktaspecten lijkt daarom aan de orde - de portemonnee als drijfveer voor ontwikkeling.

Michael van der Valk

foto's: SIWI

De World Water Week sloot af met de boodschap dat de belangstelling van jongeren en vrouwen voor water cruciaal is.

